

Joan Fosas o la renovació de l'esbart

Joan Fosas i Carreras (Rubí, 1937-2013) fou un ballarí, coreògraf i mestre de dansa i castanyoles, guardonat amb la Creu de Sant Jordi el 2002 com a personalitat referent de la dansa tradicional catalana.

Va començar a ballar a 7 anys i va mantenir la passió per l'execució i l'estudi de la dansa fins al final de la seva vida. Sense la seva intervenció s'haurien perdut antigues danses que ell va conservar i divulgar, representant-les als principals teatres de Catalunya (Palau de la Música, Liceu, Teatre Nacional o Teatre Grec). Es projectà a l'exterior amb diverses actuacions arreu del món, entre les quals cal destacar la participació el 1979 a la sèrie de la BBC *Magic of dance*, dirigida per Margot Fontaine, o la interpretació del Bolero de l'Alcúdia de Carlet, que va ballar amb Nancy Sedwick al simposi que sobre el bolero es va celebrar a Nova Orleans i a Washington el 2003.

La Biblioteca de Catalunya conserva el seu fons documental, format per unes 48.000 fotografies, un centenar de cartells, uns 500 discos de vinil d'òperes i material sonor i audiovisual en diferents suports. Aquest Fons és un testimoni de la història dels esbarts amb què va estar vinculat: Esbart Dansaire de Rubí (en va ser membre durant 50 anys), Esbart Santa Anna d'Andorra (15 anys de director artístic i coreògraf), companyia Danzares i Ballet Español de la Habana.

L'estudi d'aquests documents ens permet veure la renovació que Joan Fosas va impulsar i abanderar en l'àmbit dels esbarts a Catalunya, i que implicà personalitats destacades del teatre com Fabià Puigserver o Enric Majó.

Una part important de la col·lecció té un notable interès artístic a banda del documental, ja que incorpora instantànies realitzades per fotògrafs professionals com Josep Aznar, Jordi Gatell, Jordi Camps, Montserrat Altimiras, Pérez de Rozas, Colita, Toni Catany, etc., i d'altres no professionals, com les que féu ell mateix, o les de la seva neboda Núria Julià Fosas.

A més de la seva activitat professional, Fosas era un gran afeccionat a l'òpera; assistia regularment al Liceu i tenia una important col·lecció discogràfica que va compartir i ampliar amb la del seu amic Josep Lluís Moreno Berrueta. També col·leccionava retrats de cantants d'òpera i d'artistes d'altres disciplines, a través dels quals podem establir el seu cercle de relacions i amistats.

Roser Pintó Fàbregas, Unitat Gràfica

M. Mercè Riera Euras, Unitat Gràfica

Margarida Ullate i Estanyol, Unitat de Sonors i Audiovisuals

1: L'Esbart Dansaire de Rubí. Les danses populars

- **Cartells de l'Esbart Dansaire de Rubí, pertanyents al Fons Joan Fosas i Carreras.** [196-?]-2001. 3 carpetes (37 cartells, 5 fotolits, 1 maqueta de cartell). Top. C Men 1910/2 (Gran Festival de Danza : Esbart Dansaire de Rubí : Esbart infantil, Escola infantil. Rubí, [196-]).

- **Bolero d'Alcúdia ballat per l'Esbart Dansaire de Rubí** / [fotògrafs d'algunes imatges:] Bohigas fotògraf, Fotografia reportajes Gómez Vidal, Barceló fotos. [entre 1970 i 1980]. 59 fotografies : b/n, color ; 22 x 30'5 cm i menys. Top. UGF-BC-17.

- **Les Gitanes ballades per l'Esbart Dansaire de Rubí** / [fotògrafs d'algunes imatges:] Foto Roset, Foto Postius. [entre 1970 i 1999]. 71 fotografies : b/n, color ; 22'5 x 30 cm i menys. Top. UGF-BC-23.

- **Fotografies de les actuacions de l'Escola de Dansa de l'Esbart Dansaire de Rubí del 1995 al 1999** / [director: Joan Fosas, fotògraf d'algunes imatges: Jordi Garcia]. [entre 1995 i 1999]. 1 caixa àlbum : 185 fotografies, color 33 x 29 cm. Top. Paper_006.

- **Esbart Dansaire de Rubí [...] Festa Major 98 (Bolero Alcúdia).** 1 enregistrament de vídeo (VHS). Top. AVR(2FOS)2/31.

2: L'Esbart Dansaire de Rubí. Les danses medievals

- **Danses de la mort caminada ballades per l'Esbart Dansaire de Rubí** / Foto Roset. [198-?]. 3 fotografies : color ; 20 x 25 cm i menys. Top. UGF-BC-21.

- **Llibre vermell de Montserrat ballat per l'Esbart Dansaire de Rubí** / [fotografies d'algunes imatges:] Foto Roset i Barceló fotos. [entre 1970 i 1990]. 27 fotografies : b/n, color ; 18 x 24 cm i menys. Top. UGF-BC-4.

- **Llibre vermell** / Esbart Dansaire de Rubí; Escolania de Montserrat. [Alemanya, 1978]. 1 enregistrament de vídeo (VHS). Top. AVR(2FOS)2/7.

3: L'Esbart Dansaire de Rubí. Les adaptacions literàries

- **Tirant lo Blanc ballat per l'Esbart Dansaire de Rubí** / [fotografies d'algunes imatges:] Josep Aznar. [19--?]. 12 fotografies : b/n, color ; 21'5 x 29'5 cm i menys (imatge 15 x 21 cm). Top. UGF-BC-16.

- **Tirant lo Blanc : figurins.** [198-?]. 3 fotocòpies : color ; 29'5 x 21'5 cm o menys. Top. Paper_002.

- **Tirant lo Blanc.** [s.l., 19--?]. 1 enregistrament de vídeo (VHS). Top. AVR(2FOS)2/17.

- **Cartells de l'Esbart Dansaire de Rubí, pertanyents al Fons Joan Fosas i Carreras.** [196-?]-2001. 3 carpetes (37 cartells, 5 fotolits, 1 maqueta de cartell). Top. C Men 1911/4 (Canigó: Festa Verdguer. Folgueroles,1997).

- **Canigó ballat per l'Esbart Dansaire de Rubí** / [fotògrafs d'algunes imatges:] Josep Aznar i Jordi Garcia. [19--?]. 39 fotografies : b/n, color ; 20 x 30 cm i menys. Top. UGF-BC-12.

- **Espectacle Canigó** / [s.l., 19--?]. 1 enregistrament de vídeo (VHS). Top. AVR(2FOS)1/29.

- **Esbart Dansaire de Rubí. Romeo i Julieta.** (Auditori Agrupació Mútua, 2002) 1 enregistrament de vídeo (VHS). Top. AVR(2FOS)1/31.

4: L'Esbart Santa Anna d'Andorra

- **Cartells de l'Esbart Santa Anna d'Andorra, pertanyents al Fons Joan Fosas i Carreras.** 1998-2011. 2 carpetes (30 cartells). Top. C Men 1913/12 (Esbart Santa Anna d'Escaldes Engordany, Andorra. Rubí, 2002).

- **Fotografies de les actuacions de l'Esbart Santa Anna d'Andorra del 2000 al 2010** / [fotos de Josep Aznar ; director de l'Esbart: Joan Fosas]. [entre 2000 i 2010]. 1 caixa àlbum : 68 fotografies, color ; 33 x 29 cm. Top. Paper_007.

- **Actuació a Andorra** / Esbart Santa Anna. [Auditori Nacional d'Ordino, Andorra, 24 de novembre de 2001]. 1 enregistrament de vídeo (VHS). Top. AVR(2FOS)2/37.

5: Projectió internacional. Ballet Español de La Habana; Danzares; actuacions arreu del món

- **Cartells del Ballet Español de La Habana i del Ballet Danzares, pertanyents al Fons Joan Fosas i Carreras.** [199-?]-2006. 1 carpeta (17 cartells). Top. C Men 1914/16 (Ballet Español de la Habana. La Casa Alba. [La Habana, 1998]). Top. C Men 1914/9 (Ropa de Ballet : Danzares. [S.l., 200-]).

- **Fotografies d'assajos i actuacions del Ballet Español de La Habana dirigit per Joan Fosas.** [entre 1998 i 2000]. 1 caixa àlbum : 84 fotografies, color ; 33 x 29 cm. Top. Paper_008.

- **Fotografies de les actuacions de la companyia Danzares** / [fotos de Josep Aznar... et al. Intèrprets: Joan Fosas... et al.] [entre 2000 i 2004]. 1 caixa àlbum : 146 fotografies, color ; 33 x 29 cm. Top. Paper_005.

- **Fotografies d'assajos i actuacions de Joan Fosas al Kennedy Center de Washington** / foto: Jane Lingo... [et al.] [entre 1990 i 1992]. 1 caixa àlbum : 17 fotografies, color ; 33 x 29 cm. Top. Paper_008.

- **Amor Brujo (Danzares): Centre Cultural, 15 de novembre del 2003. Valsos : Palau de la Música Catalana, 14 de desembre del 2003** / 1 enregistrament de vídeo (VHS). Top. AVR(2FOS)2/18.

- **Ballet Español de La Habana [a] Rubí i Capellades. Juny del 1999.** 1 enregistrament de vídeo (VHS). Top. AVR(2FOS)1/1.

6: El col·leccionisme

- **Retrats d'artistes de cinema, òpera i ballet col·leccionats per Joan Fosas.** [entre 1950 i 1990]. 8 caixes àlbums : <800> fotografies, b/n, color; 33 x 29 cm. Top. Paper_009.

- **Puccini arias** / Giacomo Puccini. London : Decca, 1959. 1 disc sonor (vinil). Amb una dedicatòria autògrafa de Virginia Zeani a José Luis Moreno al contenidor. Top. LP 18240.

- **Carmen** / Georges Bizet. London: Angel, cop. 1960. 3 discs sonors (vinil). Amb una dedicatòria autògrafa de Victoria de los Angeles a José Luis Moreno al llibret i al contenidor. Top. LP 18025.

- **Requiem** / Giuseppe Verdi. Hamburg : EMI Electrola, P 1970. 2 discs sonors (vinil). Amb una dedicatòria autògrafa de Fiorenza Cossotto, al llibret. Top. LP 18329.

Projectió:

- **50è aniversari de l'Esbart Santa Anna, 22-07-2000.** Enregistrament de vídeo (DVD). Top. AVR(2FOS)4/9.

Joan Fosas o la renovació de l'esbart

De l'11 d'octubre al 12 de novembre de 2016

